

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXLVII. ad annum CCCCI.

Parisiis, 1644

Epistola Synodica Concilii Alexandrini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15256

EPISTOLA SYNODICA

CONCILII ALEXANDRINI.

ANNO
CHRISTI
362.

Carissimis & optatissimis sacrorum comministris Eusebio, Lucifero, Asterio, Cymatio, & Anatolio, Athanasius, ceterique episcopi, qui Alexandriae ex Italia, Arabia, Aegypto & Libya, hic adsunt, Eusebius, Asterius, Gaius, Agathus, Ammonius, Agathodæmon, Dracontius, Adelpbius, Hermeon, Marcius, Andreas, Paphnutius, Marcus, Zoilus, Mynias, Georgius, Lucius, Macarius, reliqui deinceps in Christo salutem plurimã.

Exstat apud
Athanasium ad
Antiochen.
Baron. ann.
362. num.
173.

PERSVASVM habemus, vos, cum sitis ministri Dei, ac Domini dispensatores, idoneos aptosque esse ad ecclesie negotia temperanda. Ceterum quia ad nos allatum est, plurimos superiori tempore per contentionem difgregatos a vobis, pacemiam optare; plurimos item a vobis arianorum secta deficientes, vobiscum communionem affectare: necessarium visum est, ea quae a nobis nostrisque dilectis scripta essent Eusebio & Asterio, vestrae bonitati insinuare, qui & ipsi estis dilecti, & vere nobis desideratissimi sacrorum comministri: nimirum laetos quidem nos esse de hac fama; sed tamen magnopere cupere, ut eos qui adhuc in schismate haerent, segregari a vobis, qui cum arianis coetus faciunt, resilire curetis ab istiusmodi infania, ut omnes omnibus in locis praedicent vnum Dominum, vnam fidem. *Quid enim est tam pulcrum prout psalmographus inquit, aut quid ita delectabile, quam habitare fratres in vnum?* Nam ita quoque fieri arbitror, ut Deus vobiscum habitet, cuius haec verba sunt: *Habitabo in eis, & versabor inter eos, & illic habitabo, quoniam elegi eam:* ita quoque quodammodo fit, vbi vna fides & religio praedicatur.

Psal. 132.

Ex. eth. 43.

Vellemus equidem nos Aegyptii vna cum dilectis fratribus nostris Eusebio & Asterio multis de causis istuc venire, & in primis eius rei gratia, ut vestros affectus complecteremur, frueremurque in communione istiusmodi pace & concordia. Verum quia, ut in alia epistola indicauimus, & ex comministris nostris intelligere potestis, detinemur magnopere ecclesiasticis necessitatibus, idque non sine dolore nostro: ideo volumus comministros

ANNO
CHRISTI
362.

nistros nostros in rebus sacris Asterium & Eusebium in vicem nostri istuc pergere, ac vos inuisere. Gratias igitur ago eorum pietati, quod cum ipsis liceret properare ad suas diœceses, istam tamen protectionem ad vos omnibus rebus suis anteposuerunt, idque in usum vrgentis ecclesiastici negotii. Cum igitur istud inter nos decretum esset, memetipsum non parum consolatus sum, quasi illis istic præsentibus, ego quoque vna istic præsens interesssem.

Omnes igitur, qui vobiscum pacifice agere volunt, in primis autem illos, qui in veteris ecclesiæ communionem fuerunt, deinde qui ab Arianis redierunt, allicite ad vos, eosque vt patres assumite, & vt magistri & tutores recipite, coaptantes vos interim dilecto nostro Paulino eiusque focis: nihilque amplius ab illis exigatis, quam vt execrentur Arianorum hæresin, confiteanturque S. patrum in Nicæa fidem. Execrentur item eos, qui dicunt Spiritum sanctum esse creaturam, & diuisum ex substantia Christi. Id enim vere est resilire a scelerata factione Arianorum, si non diuidas sanctam Trinitatem, nec dicas aliquid eius esse creatum. Nam qui simulanter sese iactant de confessione Nicænae fidei, atque interim audent blasphemias dicere contra Spiritum sanctum, nihil aliud præstant, quam quod Arianam hæresim verbis inficiantes, animo sensuque retineant. Anathemate quoque inuratur Sabellii & Pauli Samosatani impietas, Valentini item & Basilidis insania, & Manichæorum stoliditas: quod si fit, omnis apud omnes suspicio delebitur, & sola catholice ecclesiæ fides pura apparebit.

Quod autem hanc fidem tenemus nos, & qui perpetuo nobiscum communionem vsurparunt, nec vos, vel alium quemquam latere arbitramur. Ceterum quia cum volentibus volupe est coniungi, & quidem libenter cum omnibus, ita vero in primis iis qui in veteri ecclesia conuentus agebant; & quia potissimum Dominum glorificamus, cum de omnibus, tum præcipue de hoc eximio proposito: visum est nobis vos cohortari, vt sub istis conditionibus ineatur concordia; ita vt nihil vltorius, quam dictum est, vel illi qui ex veteri ecclesia sunt, a vobis flagitent; vel illi qui cum Paulino sunt, aliud præter-

De recipiendis redeuntibus ad ecclesiam.

Reiicitur fidei confessio nomine Sar. Conc. edita.

quam quod inter Nicæni Concilii decreta reperitur, ad-
iiciant: & tabellas, quas nonnulli iactant, quasi ex Sardi-
censi Synodo de fide conscriptas, ne legi quidem semel
aut proferri sinatis. Nihil enim tale Concilium defini-
uit. Quamuis enim certi homines nonnulla, quasi quæ
deessent, Nicæno Concilio ascribere vellent, idque a-
criter contenderent: sancta tamen Synodus, quæ Sardi-
cæ conuenit, indigne id tulit, decretoque sanciuit, ne
quid vltius de fide scriberetur; & sese contentos esse
Nicæna fide, declarauerunt, vt cui nihil deesset, & in qua
integra & solida fides contineretur: neque edendam ef-
se aliam professionem fidei, ne illa, quæ Nicææ scripta
est, suos numeros non habere videretur; neve illis, qui-
bus libido est semper noua statuere, occasio huiusmodi
suppeditaretur, vt iterum atque iterum de fide definiant.
Quapropter si quis hæc aut aliud quippiam cauillabitur,
compescite illum, & ad studium pacis inducite: nihil
enim est quod in his agnoscere possumus, nisi solam
contentionem.

Quid per
nomen per-
sonæ catho-
lici intelli-
gerent.

Illis enim qui nonnullos incusabant, vt trium hypo-
staseon affirmatores, cum huiusmodi voces in Scriptura
non reperirentur, ac proinde suspecti videri possent, au-
ctores fuimus ne amplius in Nicænam confessionem in-
quirent. Sed tamen de istis ob peruicaciam rixandi
quæstio est habita: interrogatique sunt, num pro Ariano-
rum sententia alienas peregrinasque, ac diuersæ a se inui-
cem substantiæ personas esse velint, & vnquamq; hy-
postasin per se ac seorsim diuisam esse, pro ratione ceterarum
creaturarum, eorumque qui ex hominibus nascuntur,
existiment. An sic intelligant diuersas res, quale est au-
rum, argentum, æs. An, vt alii hæretici, sub istis vocibus
tria principia, & tres maximos deos constituent. Ceterum
illi affirmabant, se ita nec dixisse, nec sensisse. Percun-
tantibus autem nobis, qua ratione ista dicerent, aut cur om-
nino istiusmodi vocabulis vterentur: Responsum dede-
runt, sese in Trinitatem credere, non quæ nomine tenus
Trinitas, sed quæ vere Trinitas esset, & subsisteret: & Pa-
trem, vt qui vere esset & subsisteret: & Filium, vt existen-
tem & subsistentem: & Spiritum sanctum vt subsisten-
tem & existentem agnoscere: Non tamen se dixisse tres

ANNO
CHRISTE
362.

deos, aut tria principia: imo ne toleraturos quidem, si quis tale quidpiam aut dicat, aut sentiat: sed se scire esse sanctam Trinitatem, vt tamen vna sit deitas, & vnum principium: & Filium se agnoscere esse coessentialem suo Patri, vt dixerunt patres; & Spiritum sanctum non creaturam neque alienum, sed proprium & indisgregatum ab essentia Patris & Filii.

Approbata igitur istiusmodi & interpretatione & excusatione, vicissim quoque & eos examinauimus, qui ab istis in culpam deuocabantur, quasi dicerent, esse vnam hypostasim: sciscitantes ab illis, num pro Sabelliano dogmate ea mente loquerentur, vt sublatos vellent in Trinitate Filium & Spiritum sanctum, quasi Filius essentia careat, aut Spiritus sanctus non subsisteret. Qui & ipsi quoque affirmarunt, neque ita se dicere, neq; se ita sensisse vnquam, sed *ὁμοουσιον* eos intelligere idem esse cum *ὁμοια*: vnam autem ideo sese hypostasim intelligere, partim quia Filius ex essentia Patris sit, partim quia in tribus sit idētitas naturæ: vnam enim sese deitatem & vnam naturam credere, neq; aliam Patris, aliam Filii, aliam Spiritus sancti esse naturam. Quinimo & illi, qui eo crimine postulati erant, quod tres hypostasies inducerent, cum istis in eandem sententiam conuenerunt: vicissimque illi, qui vnam hypostasim asseuerarent, istorum interpretationi acquieuerunt: & ambæ factiones pariter Arium execratæ sunt, vt Christi hostem: Sabelliumque & Paulum Samosatensem, vt impios; Valentinum item & Basilidem, vt alienos a veritate; Manichæum quoque, vt malorum machinatorem. Omnes denique Dei gratia post huiusmodi verborum interpretationem optimam & exactissimam, quæ Nicææ patres instituisent, fidei esse approbarunt, eiusdemque fidei verba sufficere, ac ante omnia in vsum esse deducenda, constituerunt.

Quinimo de negotio, dispensationeque carnis nostri Saluatoris, cum super ea quoque re nonnulli cum aliis contentionem mouerent; & hos & illos examinationi subiecimus, & quod isti profitebantur, hoc & illi quoque suffragio assensuque profecuti sunt: nempe non ea ratione, qua ad prophetas factum est verbum Domini, factum esse Verbum & aduenisse in Christum sub finem sæcu-

Concil. Tom. 3.

D d ij

Quid per
hypostasim
pie sentiret.

De Verbi in-
carnatione
recta fides.

lorum, sed ipsum Verbum carnem esse factum, & cum esset in forma Dei, formam serui assumpsisse: & ex Maria (quantum ad carnem attinet) hominem esse genitum, hominum gratia: eoque modo solide & integre humanum genus liberatum a peccatis in ipso, & viuificatum a morte introduci in regnum caelorum. Et hoc quoque itidem confitebantur, quod non corpus inanimatum, aut cogitationis, aut mentis expers, Saluator habuerit. Nec enim possibile erat, vt Domino propter nos homine facto, corpus eius sine mente existeret: non enim corpori dumtaxat, sed & animae quoque nostrae per ipsum Verbum salus est conciliata. Idemque cum vere esset Filius Dei, filius hominis factus est: & cum esset vnigenitus Dei Filius, factus est primogenitus in multis fratribus. Quapropter non alius erat ante Abraham, alius post Abraham; neque alius dum Lazarum excitaret, neque alius cum interrogaret de eo vbi situs esset: sed idem ille ipse erat, corporaliter quidem vt homo expuens, diuinitus vero vt Dei Filius oculos aperiens eius, qui a natiuitate caecus fuerat: & carne quidem patiens (vt Petrus dixit) diuinitus tamen monumenta aperiens & mortuos excitans. Ex quibus omnia quae in euangelio sunt, intelligentes, affirmauerunt se idem sentire de incarnatione & humana natura a Dei Verbo assumpta.

1. Pet. 4.

Ad pacem
exhortatio.

Cum igitur istiusmodi illorum fuerit confessio, adhortamur vos, ne eos qui ita confitentur, talemque interpretationem suae confessioni accommodant, temere damnare, aut reiicere velitis; sed potius admissa illorum excusatione, recipiendos putetis. Eos contra, qui talem confessionem non edunt, neque tali interpretatione in istis verbis vtuntur, arcere vos vellemus, & auerfari vt suspectae mentis homines. Ceterum cum istos tolerandos non censebitis, consuletis illis qui recte interpretantur, & recte sentiunt, ne vltior vlla inter vos adhibeatur difficultas, ne verborum pugnis studeatis ad nullam profus vtilitatem: sed sensus cogitationesque pietatis exhibete. Nam qui ita affecti non sunt, sed tantummodo super istiusmodi vocalis contentiose rixantur, & aliud quidpiam, praeterquam quod Nicæ scriptum est, requirunt; hi profecto nihil aliud agunt, quam quod proximis suis

ANNO
CHRISTI
362.

ANNO
CHRISTE
362.

turbidam subuersionem propinant, vt inimici, & discordiarum schismatumque amulatores. Sed vos, o boni & fideles serui & dispensatores Domini, eos qui scandala & peregrina inferunt, compescite & arcete, & præ omnibus anteponite istiusmodi pacem, quæ sanæ fidei est. Forsitan Dominus misertus nostri coaptabit quæ sunt hiulca & diuisa, atque vnum ouile reformabit, quo vnum habeamus ducem Dominum nostrum Iesum Christum.

Hæc quidem nos, tum quia nefas est quidquam vltra Nicænum Concilium requirere, aut contentiosas sententias recipere; tum vel ob pacem solum, & ne qui recte sentiunt, pro reiectis habeantur, ad istum modum censuimus; & eorum confessionem qualis fuerit, nos qui relictæ sumus Alexandria, paucis indicauimus; idque in commune vna cum reliquis comministris sacrorum Asterio & Eusebio: nam reliqui ex nostris quisque ad suas provincias abierunt. Vos rursus in commune, vbi soletis conuentus agere, ista iubebitis peruulgari, eoque omnes euocate. Æquum est enim, vt in eo loco primum epistola recitetur, ibidemque omnes qui pacem amant, inter se concilientur; ac deinde vbi conciliati fuerint, vbi cumque populis videbitur, præsentem quoque vestram humanitatem, synaxis celebretur, & Dominus publice ab omnibus glorificetur. Salutant vos fratres illi, qui mecum hic agunt. Bene valete, & nostri memoriam in Domino facite.

Ego Athanasius, ceterique episcopi in hoc Conuentu præsentem, epistolæ subscripsimus: idemque ab aliis factum est, qui huc legati venerant: inter quos a Lucifero Sardinia insulæ episcopo diaconi duo Herennius & Agapetus, a Paulino vero Maximus & Calimerus, qui & ipsi diaconi sunt. Aderant & aliquot monachi episcopi Apollinaris in hoc ipsum missi. Episcoporum nomina, ad quos epistola scripta est, sunt hi: Eusebius Vercellarum ciuitatis Gallia, Lucifer Sardinia insulæ, Asterius Petreae Arabia, Cymatius Palati, Cœlosyria, Anatolius Euboa. Ceterum qui epistolam scripserunt, sunt isti: Papa Athanasius & qui cum illo Alexandria fuerunt: ipse quoque Eusebius inter eos est, Asterius item; reliqui, Gaius ex Parathonio proximo Libya Phragonis, & partis alterius Elearchia Aegypti, Ammonius, Panemuneus, & ex reli-

Subscriptio
episcoporum.

qua Elearchia Ægypti, Agathodæmon Schediæ & Menelai episcopus, Dracontius parvæ Hermopolis, Adelpius Nuphæos, quæ est Lychnorum, Hermion Taneos, Marcus Zygrorum proxime ad Libyam, Theodorus Athribeos, Andreas Arseniota, Paphnutius Sæos, Marcus Phylorum, Zoilus Andromenæ Antiphron. His etiam Eusebius Latine subscripsit, quorum hæc interpretatio, *ex Græco iterum Latine reddita*: Ego Eusebius episcopus, secundum exactam vestram vtriusque partis confessionem, qua in eandem sententiam inuicem convenistis, quantum attinet ad hypostasas, fateor me quoque idem statuere: neque in id solum calculum meum addo, sed etiam in incarnationem Salvatoris nostri consentio, eum videlicet, cum Filius Dei esset, hominem esse factum, & excepto peccato, omnia quæ veteris erant nostræ humanitatis assumpsisse: idque pro ut habet epistolæ argumentum, meis suffragiis confirmo. Deinde quia fama apud externos increbuit de tabella Sardiceni Concilii, ne ea ultra Nicenam fidem decreta esse putetur, meo suffragio denuntio, quo nihil luxamenti aut noxæ Nicenæ fidei inde oboriat, neque eam ea de causâ proferendam censeo. Valere vos omnes in Christo exopto. Ego Asterius superioribus scriptis astipulor, & vos in Christo bene valere precor.

Eusebii confessio & subscriptio.

Paulini confessio & subscriptio.

Postea quoque & ipsi subscripserunt absentes, scilicet: Ego Paulinus (*episcopus Antiochiæ hic erat*) ita sentio, quemadmodum accepi a patribus, Filium esse, & subsistere perfectum: subsistereque Spiritum sanctum, eumque perfectum esse. Quapropter approbo superiorem interpretationem de tribus hypostasibus, & vna hypostasi siue essentia: & eos qui ita censent, veros habeo; cum pius sit sentire & confiteri, Trinitatem in vna deitate consistere. Et de incarnatione Verbi Patris propter nos facta ita decerno, quemadmodum scriptum est secundum Ioannem, Verbum carnem esse factum: non autem secundum impiissimos homines, mutationem sui Verbum passum esse, sed nostri gratia hominem esse factum, & ex Maria Virgine Spiritu sancto genitum: & nequaquam inanimatum, aut absque sensu, aut sine mente corpus Salvatorem nostrum habuisse: quippe cum impossibile sit, Do-

ANNO
CHRISTI
362.

AN
CHR
362

ANNO CHRISTI 362.
 ANNO CHRISTI 362.
 minum propter nos hominem factum, corpus habere sine mente. Idemque anathemate prosequor eos, qui confessionem fidei Nicænæ vilipendunt, & qui negant Filium ex substantia Patris, & coessentialem Patri existere. Execror item eos qui dicunt, Spiritum sanctum propter Filium, creaturam esse factum. Præterea Sabellii, Photini, omnemque hæresim anathematizo, incedens secundum Nicænâ fidem, & secundum omnia superius scripta. Valere vos opto ego Cartherius.

NOTA.

* *Epistola synodalis.*] Quod epistolæ huius inscriptio, contextus & subscriptio, hanc alibi ab Eusebio & Asterio scriptam, alibi vero ad eisdem datam referant, mendosum est: emendari vero aliter non potest, quam ut ex sententia antiquorum fere omnium historicorum affirmemus, Eusebium episcopum Vercellensem huic Synodo præsentem fuisse, eandemque epistolam sicut ab Athanasio atque aliis collegis, ita etiam ab eodem Eusebio fuisse conscriptam. Quod autem in damnatione hæresis Apollinaris, docentis Filium Dei corpus inanimatum assumpsisse, nulla mentio habeatur, accidit, vel quia illa hæresis nomine Apollinaris nondum vulgata fuerit, sed tantum incerto auctore prodierit: vel quia ipse Apollinaris per monachos, qui Synodo interfuisse dicuntur, hæresim suam abdicauerit. Vnde factum est, ut S. Basilius tempore Valentis cum Apollinare communicari potuisset responderit, quem errasse ignorabat. Vide Baron. ann. 362. num. 193. & 205.

Epistola hæc mendosa est.

Cur Apollinaris nullam mentionem faciat.

CONCILIVM PARISIENSE I.

In quo formula fidei ab Arianis suppresso usque nomine condita, & Arimini suscepta, damnata est, Saturninusque Arelatensis ab ecclesia eiectus, anno Christi CCCLXII. Liberii Papæ XI. Iuliani Aug. II.

Synodica Concilii, seu fides catholica exposita apud Parisiam civitatem ab episcopis Gallicanis, ad orientales episcopos.

Dilectissimis & beatissimis confacerdotibus episcopis orientalibus omnibus per diuersas prouincias in Christo manentibus Gallicani episcopi salutem.

OMNI quidem vitæ nostræ fideique sensu gratias Deo Patri per Dominum nostrum Iesum Christum confi-